

Викладені результати ідентифікації інноваційних проектів, які необхідно ввести до державної цільової програми реформування агропромислового комплексу держави

Ключові слова: ідентифікація, програма розвитку АПК, державна цільова програма

Изложены результаты идентификации инновационных проектов, которые необходимо ввести в государственную целевую программу реформирования агропромышленного комплекса государства

Ключевые слова: идентификация, программа развития АПК, государственная целевая программа

The results of the innovative projects identification which must be entered to the government special purpose programme for the state agrarian and industrial complex reformation have been expounded

Key words: identification, development programs, agribusiness, the state target program

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ ТА ГАРМОНІЗАЦІЯ ПРОЕКТНОГО СЕРЕДОВИЩА В ПРОГРАМАХ РОЗВИТКУ АПК

І. М. Флис

Кандидат технічних наук, доцент
Кафедра машинобудування

Львівський національний аграрний університет
вул. Клепарівська, 35, м. Львів, Україна, 79000
Контактний тел.: 096-558-34-35

Постановка проблеми

Агропромисловий комплекс України (АПК) ще і досі перебуває на стадії реформування, а тому нагально потребує дієвих інноваційних проектів і програм розвитку села та прилеглих територій на перспективу для вирішення соціально-економічних завдань і розв'язання існуючих тут проблем [1]. Затверджена Кабінетом Міністрів України (КМУ) ще у 2007 році Державна цільова програма розвитку українського села на період до 2015 року не виконується в повному обсязі і у заплановані терміни [2]. Головною причиною вважаємо відсутність проектно-орієнтованого підходу до управління процесом її розробки, моніторингу і контролю за впровадженням, а також не повне або недостатнє ефективне використання з цієї метою методологічного інструментарію науки про управління проектами і програмами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Аналіз Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року [2] дає підстави зробити висновок про те, що мета цієї Програми не зовсім чітка і всеохоплююча. Вказана Програма акцентує увагу на життєздатності і конкурентоспроможності сільського господарства, а відтак – на збереженні селянства, але не вважає своїм головним завданням повноцінний розвиток села і сільських територій.

Програма - це органічне поєднання декількох проектів, кожен із яких, має свої цілі і оперативні завдання, а загалом вони забезпечують досягнення її мети - головної місії [3].

Такий підхід дозволяє структурувати програму на окремі проекти і управляти нею в єдиному комплексі [4].

Доцільність розвитку проектів виробничо-переробних комплексів, створюваних на базі окремих господарств, як один із інноваційних проектів реформування АПК обґрунтовано в дослідженні [5]. З цією метою запропоновано методики для обґрунтування спеціалізації і визначення потужності малих переробних підприємств, які входять до такого комплексу.

В роботах [6,7] сформульовано головні вимоги до інноваційних проектів у програмах розвитку сіл та їх територій, та здійснено спробу ідентифікувати цінність таких проектів і програми загалом для ефективного розвитку АПК.

Постановка завдання

Завдання цього дослідження, по-перше, ідентифікувати інноваційні проекти, які необхідні для успішної реалізації державної Програми, по-друге - деталізувати проектне середовище та гармонізувати рівні його розгляду для ефективного управління її впровадженням і досягненням головної місії.

Виклад основного матеріалу

На підставі проведеного нами детального аналізу вважаємо, що Програма реформування АПК повинна мати за головну місію, насамперед, *забезпечення достойного життєвого рівня людей і врахування їх інтересів, а також повноцінний розвиток села і прилеглих територій* в регіонах України. Вказана місія Програми повинна бути досягнута, першу чергу, шляхом вдосконалення сільськогосподарського і переробного виробництва в регіонах. Разом із тим, вкрай потрібна корекція державної політики та ідеології на селі, вдосконалення соціально-економічної, правової, фінансової, податкової, комунальної та інших сфер.

Для досягнення місії державної цільової Програми необхідно ідентифікувати її зміст і конфігурацію шляхом деталізації та гармонізації державного, регіонального і місцевих рівнів її розгляду і управління. Власне, з цією метою, пропонуємо розглядати проектне середовище (ПС) для реалізації цільової Програми на чотирьох рівнях функціонування АПК:

- макроскопічному (загальнодержавний рівень) (рис. 1);
- мікроскопічному (на рівні адміністративних областей чи регіонів);
- субмікроскопічному (на рівні адміністративних районів області) (рис. 2);
- наноскопічному (на рівні окремої сільської ради або села) (рис. 3).

Макроскопічний рівень проектного середовища є загальнодержавним. В ньому головними чинниками є державні інституції найвищого рівня: Адміністрація Президента, Верховна Рада і Верховний Суд України, скоординована діяльність яких покликана забезпечити законодавче, виконавче і правове поле функціонування АПК на рівні держави.

Другим рівнем деталізації проектного середовища для реалізації Програми є рівень областей і регіонів держави. Головними чинниками його впливу стають міністерства і відомства, органи юстиції і податкової адміністрації, структурні складові системи освіти і підготовки кадрів, технічної і технологічної політики держави, виконавчі органи обласних державних адміністрацій і обласних рад народних депутатів.

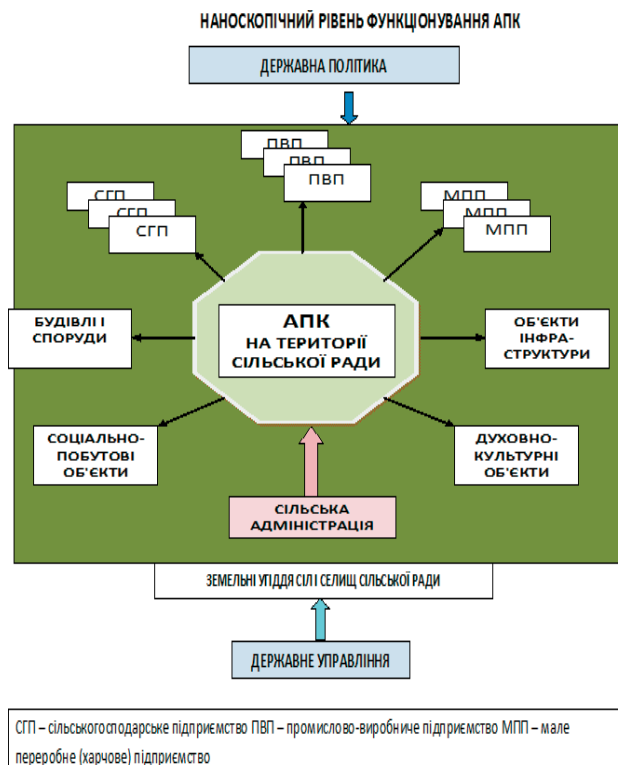

Рис. 1. Макроскопічний рівень ПС

ВРУ – Верховна Рада України
 АПУ – Адміністрація Президента України
 КМУ – Кабінет Міністрів України
 ВСУ – Верховний суд України
 АПК – агропромисловий комплекс України

Рис. 2. Субмікроскопічний рівень ПС

СГП – сільськогосподарське підприємство ПВП – промислово-виробниче підприємство МПП – мале переробне (харчове) підприємство

Рис. 3. Наноскопічний рівень ПС

Нижчим рівнем (субмікроскопічний) деталізації ПС виступають адміністративні райони, які в межах своїх територій і повноважень формують політику впливу на виробничо-експлуатаційну, житлово-комунальну, соціально-культурну, юридично-правову, податково-фіскальну та банківсько-фінансову сфери.

Наноскопічний рівень ПС – це території сільської ради чи окремого населеного пункту. Власне тут зосереджено основні виробничі фонди села - земельні ресурси, а також агропромислове виробництво, житлові, комунальні і соціальні об'єкти, інфраструктура сільської території, комунікації.

Для успішного управління впровадження Програми і досягнення її місії необхідно гармонізувати взає-

модію всіх чотирьох рівнів проектного середовища під час впровадження низки органічно взаємопов'язаних інноваційних проектів. Такими проектами вважаємо наступні:

- Проект реформування агропромислового виробництва на інноваційній основі та науково-обґрунтованим техніко-технологічним супроводом.

- Проект розвитку аграрної науки, створення ефективної технічної і технологічної політики, оновлення і розбудови інноваційної системи.

- Проект реформування системи вищої, середньої спеціальної і професійно-технічної освіти, та підготовки державних службовців, фахівців і кваліфікованих робітників для села.

- Проект реформування адміністративно-територіального устрою села.

- Проект реформування податкової, фінансової, та банківської політики для села, модернізації соціальної сфери, в т.ч. охорони здоров'я.

- Проект нової політики із енергозабезпечення села, ресурсо- та енергозбереження, масового застосування поновлюваних джерел енергії.

- Проект реформування системи земельного кадастру і бонітету земель, землекористування і екологічної безпеки.

- Проект реформування ідеології суспільного розвитку та створення нової ефективної моделі соціально-економічних відносин на селі.

Кожен із цих проектів має свою цінність, яка характеризується певними якісними і кількісними характеристиками. Перелічені проекти повинні бути взаємопов'язаними та інтегрованими в єдиний комплекс – Програму, реалізація яких забезпечить виконання її головної місії – досягнення достойного життєвого рівня людей та повноцінний розвиток українського села.

Висновки

Для ефективного управління процесом розробки, моніторингу і контролю за впровадженням державної цільової Програми реформування АПК нами деталізовано чотири рівні розгляду проектного середовища, ідентифіковано зміст Програми і її конфігурацію.

Реалізація означених інноваційних проектів у межах Програми реформування АПК забезпечить досягнення її місії, а саме – гармонійний розвиток села і сільських територій для найповнішого задоволення життєвих потреб сільського населення.

Наступними етапом дослідження вважаємо обґрунтування методів і моделей для розробки дієвого управлінського механізму гармонізації рівнів проектного середовища під час впровадження Програми.

Література

1. Флис І.М. Інноваційні проекти для сталого розвитку українського села / І.М.Флис, В.І.Лопушняк, В.С.Борисюк // Шляхи підвищення ефективності виробництва агроресурсного потенціалу : Матеріали міжнар. наук.-практ. форуму, 23-25 вересня 2009 р. – Т. 1.– Львів : Львів. нац. агр. ун-т, 2009. – С. 376-382.
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року» від 19 вересня 2007 р., № 1158. – К. : КМУ. – 81 с.
3. Руководство по управлению инновационными проектами и программами : т. 1, версия 1.2 / пер. на рус. язык под ред. С.Д.Бушуева. – К. : Наук. світ, 2009. – 173 с.
4. Бушуев С.Д. Динамическое лидерство в управлении проектами : монография / С.Д.Бушуев, В.В.Морозов. – 2-е изд. – К., 2000. – 312 с.
5. Flys I. Engineer project management by production and processing complexes / Ihor Flys // MOTROL-2010 // Motorization and power industry in agriculture. – Tom 12. – Lublin, 2010. – P. 75-81.
6. Флис І.М. Головні вимоги до інноваційних проектів у програмах розвитку сіл та їх територій / І.М.Флис // Восточно-европейский журнал передовых технологий. – 2010. – 1/3(43) – С. 61-63.
7. Флис І.М. Ідентифікація цінності проектів для сільських територій / І.М.Флис // Тези доповідей VII міжнародної конференції «Управління проектами у розвитку суспільства». Тема: Управління цінністю проектів та програм розвитку організацій. – відп. за випуск С.Д.Бушуєв. – К.: КНУБА, 2010 – С. 208-209.